

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

แผนก ก
ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากงานวิจัย

รูป ก.1 ผลิตภัณฑ์ชุปเคลือบทองแดงกลุ่มที่ 1 สูตร 4 ซึ่งใช้เวลาในการบดเคลือบ
 ต่างกันที่ 1220 °C, RF

1. บดเคลือบ 3 ชั่วโมง
2. บดเคลือบ 4 ชั่วโมง
3. บดเคลือบ 5 ชั่วโมง
4. บดเคลือบ 7 ชั่วโมง
5. บดเคลือบ 8 ชั่วโมง

รูป ก.2 ผลิตภัณฑ์ชุบเคลือบทองแดงกลุ่มที่ 1 สูตร 4 บดเคลือบ 5 ชั่วโมง วางในสภาวะต่างกันในที่ 1220 °C, RF

1. วางในแซกการ
2. วางนอกแซกการ
3. วางในแซกการ ปิดฝาปิดชิดและมีรูด้านข้าง
4. วางในแซกการซึ่งปิดฝาปิดชิด

รูป ก.3 ผลิตภัณฑ์ชุบเคลือบทองแดงกลุ่มที่ 1 สูตร 4 ในสภาพบรรยากาศรีดักชันต่างกัน ที่ 1220 °C

1. Strong reduction
2. Medium reduction
3. Slight reduction

รูป ก.4 ผลิตภัณฑ์ชุบเคลือบทองแดงกลุ่มที่ 1 สูตร 4 ที่ 1220 °C, RF

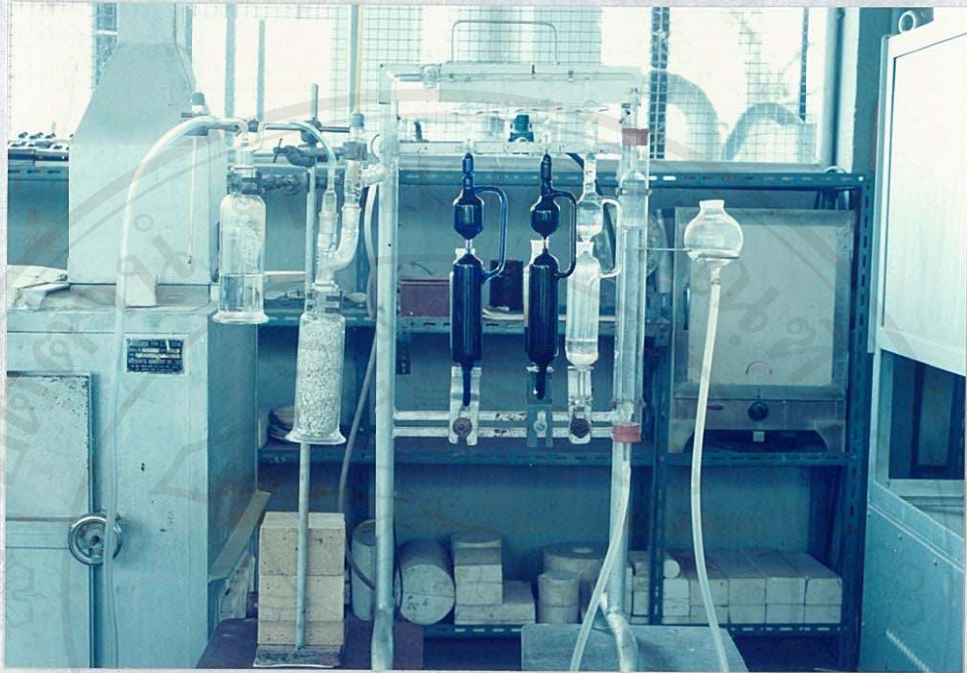

รูป ก.5 ผลิตภัณฑ์เซรามิกเคลือบของทองแดงกลุ่มที่ 1 สูตร 4 ที่ 1220 °C, RF
 1. ใช้ไนเตรสเฟลสปาร์   2. ใช้โซดาเฟลสปาร์

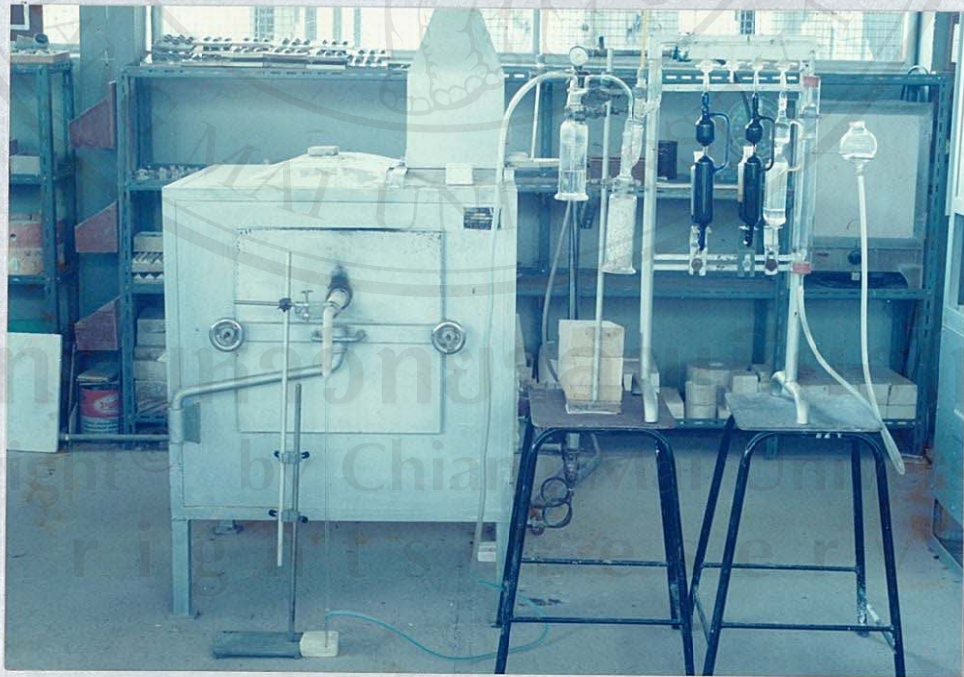

รูป ก.6 ผลิตภัณฑ์เซรามิกเคลือบทองแดงกลุ่มที่ 1 สูตร 4 ที่ 1220 °C, RF
 ซึ่งทำการเผาซ้ำ 2 ครั้ง

ผนวก ๑

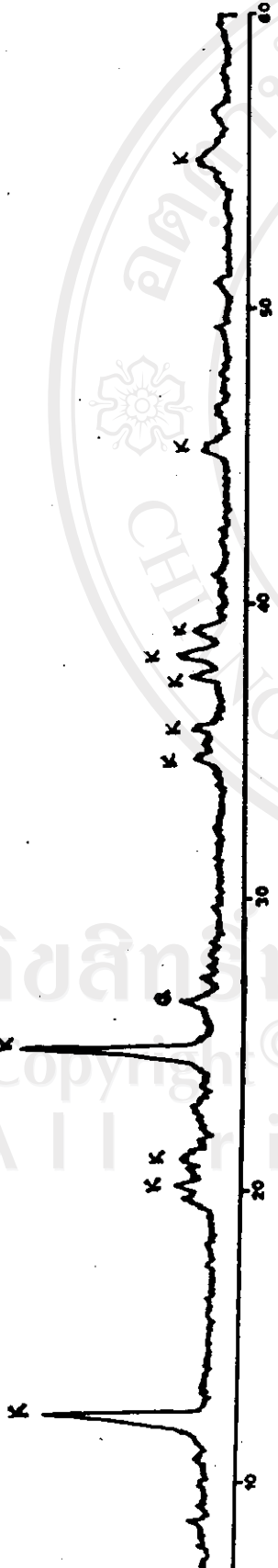
รูป ๑.๑ เครื่องมือออร์ซัท

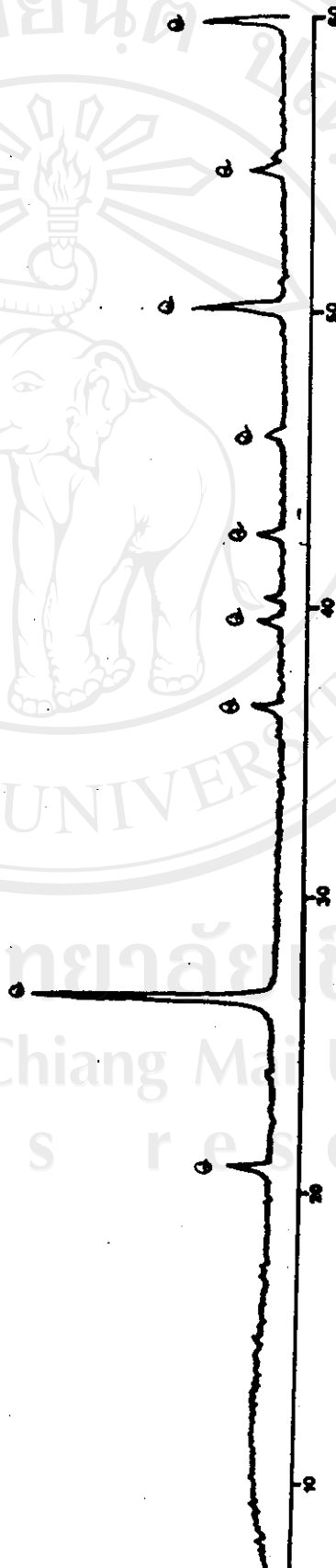
รูป ๑.๒ การติดตั้งเครื่องมือออร์ซัทเข้ากับเตาเผา

หมวด ค
 ตารางอุณหภูมิ (๑)
 (Segger Cones)

No. S.K.	temp. C	No. S.K.	temp. C
022	600	8	1250
021	650	9	1280
020	670	10	1300
019	690	11	1320
018	710	12	1350
017	730	13	1380
016	750	14	1410
015 A	790	15	1435
014 a	815	16	1460
013 a	835	17	1480
012 a	855	18	1500
011 a	880	19	1520
010 a	900	20	1530
09 a	920	26	1580
08 a	940	27	1610
07 a	960	28	1630
06 a	980	29	1650
05 a	1000	30	1670
04 a	1020	31	1690
03 a	1040	32	1710
02 a	1060	33	1730
01 a	1080	34	1750
1 a	1100	35	1770
2 a	1120	36	1790
3 a	1140	37	1825
4 a	1160	38	1850
5 a	1180	39	1880
6 a	1200	40	1920
7 a	1230	41	1960

รูป ๑.1 X-ray spectrum ของดินแกเลสิน (บริษัทอิงลิช ไชนา เคลย์)

รูป ๑.2 X-ray spectrum ของควอตซ์ แอนด์ มีเนอรัล จํากัด

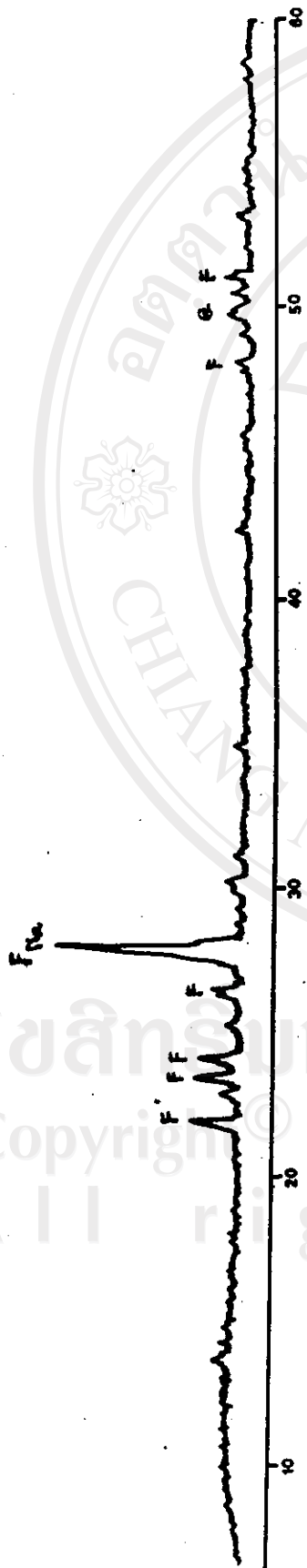
K = Kaolin Q = Quartz

F = Feldspar F_{Na} = Sodium Feldspar

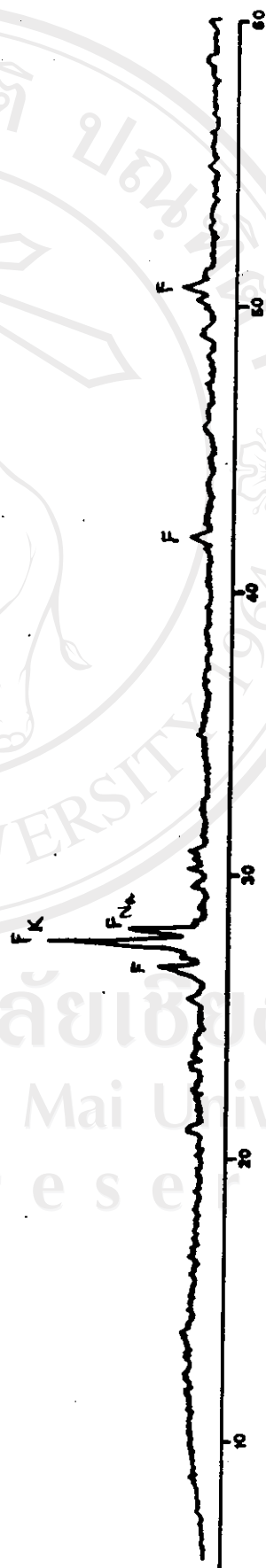
F_K = Sodium Feldspar

ผนวก ๑

รูป ๑.๓ X-ray spectrum ของเฟลสปาร์ (บริษัท เกลย์ แอนด์ มิเนอรัล จำกัด)

รูป ๑.๔ X-ray spectrum ของฟอสเฟตเฟลสปาร์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

พจนานุกรม

Table of ceramics raw material (2)

Common Ceramic Raw Materials

Material	Raw Formula	Compound Molecular Weight	Equivalent Weight	Fired Formula
aluminum hydroxide	$Al_2(OH)_6$	156	156	Al_2O_3
antimony oxide	Sb_2O_3	292	292	Sb_2O_3
barium carbonate	$BaCO_3$	197	197	BaO
bone ash (calcium phosphate)	$Ca_3(PO_4)_2$	310	103	CaO
boric acid	$B_2O_3 \cdot 3 H_2O$	124	124	B_2O_3
borax	$Na_2O \cdot 2 B_2O_3 \cdot 10 H_2O$	382	382	$Na_2O \cdot 2 B_2O_3$
calcium borate (colemanite, gerstley borate)	$2 CaO \cdot 3 B_2O_3 \cdot 5 H_2O$	412	206	$2 CaO \cdot 3 B_2O_3$
calcium carbonate (whiting)	$CaCO_3$	100	100	CaO
chromic oxide	Cr_2O_3	152	152	Cr_2O_3
cobalt carbonate	$CoCO_3$	119	119	CoO
cobalt oxide, black	Co_3O_4	241	80	CoO
copper carbonate	$CuCO_3$	124	124	CuO
copper oxide, green (cupric)	CuO	80	80	CuO
copper oxide, red (cuprous)	Cu_2O	143	80	CuO
Cornwall stone ^a	$(1 RO \cdot 1.16 Al_2O_3 \cdot 8.95 SiO_2)$	652	652	same
cryolite	$Na_3 \cdot AlF_6$	210	420	$3 Na_2O \cdot Al_2O_3$
dolomite	$CaCO_3 \cdot MgCO_3$	184	184	$CaO \cdot MgO$
feldspar, potash	$K_2O \cdot Al_2O_3 \cdot 6 SiO_2$	557	557	same
feldspar, soda	$Na_2O \cdot Al_2O_3 \cdot 6 SiO_2$	524	524	same
kaolin (china clay)	$Al_2O_3 \cdot 2 SiO_2 \cdot 2 H_2O$	258	258	$Al_2O_3 \cdot 2 SiO_2$
kaolin (calcined)	$Al_2O_3 \cdot 2 SiO_2$	222	222	$Al_2O_3 \cdot 2 SiO_2$
iron chromate	$FeCrO_4$	172	172	$FeCrO_4$
iron, oxide, red (ferric)	Fe_2O_3	160	160	Fe_2O_3
iron oxide, black (ferrous)	FeO	72	72	FeO
flint (quartz, silica)	SiO_2	60	60	SiO_2
fluorspar (calcium fluoride)	CaF_2	78	78	CaO
lead carbonate (white lead)	$2 PbCO_3 \cdot Pb(OH)_2$	775	258	PbO
lead monosilicate	$3 PbO \cdot 2 SiO_2$	789	258	same
lead oxide (litharge)	PbO	223	223	PbO
lead oxide, red	Pb_3O_4	685	228	PbO

Common Ceramic Raw Materials—continued

Material	Raw Formula	Compound Molecular Weight	Equivalent Weight	Fired Formula
lepidolite	$\text{LiF} \cdot \text{KF} \cdot \text{Al}_2\text{O}_3 \cdot 3 \text{SiO}_2$	356	356	same
lithium carbonate	Li_2CO_3	74	74	Li_2O
magnesium carbonate	MgCO_3	84	84	MgO
manganese carbonate	MnCO_3	115	115	MnO
manganese dioxide (black)	MnO_2	87	87	MnO
manganese oxide (greenish)	MnO	71	71	MnO
nepheline syenite ^b	$1 \text{RO} \cdot 1.04 \text{Al}_2\text{O}_3 \cdot 4.53 \text{SiO}_2$	447	447	same
nickel oxide, green	NiO	75	75	NiO
nickel oxide, black	Ni_2O_3	166	83	NiO
petalite	$\text{Li}_2\text{O} \cdot \text{Al}_2\text{O}_3 \cdot 8 \text{SiO}_2$	197	197	same
plastic vitrox ^c	$1 \text{RO} \cdot 1.69 \text{Al}_2\text{O}_3 \cdot 14.64 \text{SiO}_2$	1139	1139	same
potassium carbonate (pearl ash)	K_2CO_3	138	138	K_2O
pyrophyllite	$\text{Al}_2\text{O}_3 \cdot 4 \text{SiO}_2 \cdot \text{H}_2\text{O}$	360	360	$\text{Al}_2\text{O}_3 \cdot 4 \text{SiO}_2$
sodium bicarbonate	NaHCO_3	84	168	Na_2O
sodium carbonate (soda ash)	Na_2CO_3	106	106	Na_2O
spodumene	$\text{Li}_2\text{O} \cdot \text{Al}_2\text{O}_3 \cdot 4 \text{SiO}_2$	372	372	same
talc (sialite)	$3 \text{MgO} \cdot 4 \text{SiO}_2 \cdot \text{H}_2\text{O}$	379	126	$3 \text{MgO} \cdot 4 \text{SiO}_2$
tin oxide (stannic oxide)	SnO_2	151	151	SnO_2
titanium dioxide (rutile impure TiO_2)	TiO_2	80	80	TiO_2
wollastonite	$\text{Ca} \cdot \text{SiO}_3$	116	116	same
zinc oxide	ZnO	81	81	ZnO
zirconium oxide	ZrO_2	123	123	ZrO_2

*formula for Cornwall stone	K_2O	0.4453	Al_2O_3	1.0847	SiO_2	7.796
	Na_2O	0.2427	Fe_2O_3	0.0065		
	CaO	0.1873				
	MgO	0.0821				
	CaF_2	0.0421			Mol. weight 652	

^b formula for nepheline syenite	Na_2O	0.713	Al_2O_3	1.04	SiO_2	4.53
	K_2O	0.220				
	CaO	0.056			Mol. weight 447	
	MgO	0.011				

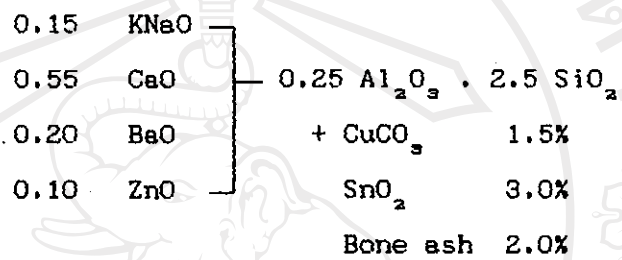
^c formula for plastic vitrox	CaO	0.045	Al_2O_3	1.693	SiO_2	14.634
	MgO	0.058	Fe_2O_3	0.005		
	Na_2O	0.054				
	K_2O	0.842			Mol. weight 1139.40	

All rights reserved

การคำนวณหาส่วนผสมของน้ำเคลือบ

(1) การคำนวณจากสูตรเซเกอร์

เพื่อหาส่วนผสมของเคลือบ โดยถือว่าวัตถุดิบบริสุทธิ์จากสูตรเซเกอร์

กำหนดมวลโมเลกุล ของวัตถุดิบที่ใช้เป็นส่วนผสมเคลือบ

ชื่อสาร	มวล โมล เลขกุล	สูตร โมเลกุล
เฟลสปาร์	556.8	$KNaO \cdot Al_2O_3 \cdot 6SiO_2$
ดินเกลิน	258.2	$Al_2O_3 \cdot 2SiO_2 \cdot 2H_2O$
ควอตซ์	60.1	SiO_2
แคลเซียมคาร์บอเนต	100.0	$CaCO_3$
แบเรียมคาร์บอเนต	197.0	$BaCO_3$
ซิงค์ออกไซด์	81.4	ZnO

0.15 โมลของเฟลสปาร์ $KNaO$ 0.15 โมล, Al_2O_3 0.15 โมล และ SiO_2 0.15×6 โมล

0.55 โมลของ Al_2O_3 ได้จากเฟลสปาร์ 0.15 โมล ดังนั้นที่เหลือได้จาก ดินเกลินอีก $= 0.25 - 0.15 = 0.10$ โมล

$$2.50 \text{ โมลของ } \text{SiO}_2 \text{ ได้จากเฟลสปาร์} = 0.15 \times 6 = 0.90 \text{ โมล}$$

$$\text{ได้จากดินเกาลินอีก} = 0.10 \times 2 = 0.20 \text{ โมล}$$

$$\text{ดังนั้นที่เหลือได้จากควอตซ์} = 4.0 - 2.4 - 0.3 = 1.40 \text{ โมล}$$

$$0.55 \text{ โมลของ } \text{CaO} \text{ ได้จากการสลายตัวของ } \text{CaCO}_3$$

$$\text{ดังนั้นใช้แคลเซียมคาร์บอเนต} = 0.55 \text{ โมล}$$

$$0.20 \text{ โมลของ } \text{BaO} \text{ ได้จากการสลายตัวของ } \text{BaCO}_3$$

$$\text{ดังนั้นจึงใช้แบเรียมคาร์บอเนต} = 0.25 \text{ โมล}$$

$$0.10 \text{ โมลของ } \text{ZnO} \text{ ได้จาก } \text{ZnO}$$

$$\text{ดังนั้นจึงใช้ซิงค์ออกไซด์} = 0.25 \text{ โมล}$$

เปลี่ยนจำนวนโมลของวัตถุดิบแต่ละตัวให้น้ำหนักเป็นกรัม โดยเอาจำนวนโมลคูณกับมวลโมเลกุล ดังนี้

เฟลสปาร์	=	0.15 x 556.8	=	83.52	กรัม
ดินเกาลิน	=	0.10 x 258.2	=	25.82	กรัม
ควอตซ์	=	1.40 x 60.1	=	84.14	กรัม
CaCO_3	=	0.55 x 100.1	=	35.06	กรัม
BaCO_3	=	0.20 x 197.4	=	39.48	กรัม
ZnO	=	0.10 x 81.4	=	8.14	กรัม

ซึ่งวัตถุดิบแต่ละตัวจะคิดเป็นอัตราส่วนผสมในเคลือบ 100 กรัม ได้ดังนี้

$$\text{เฟลสปาร์ (ไฟแตล)} = 28.20 \%$$

$$\text{ดินเกาลิน (E.C.C)} = 8.71 \%$$

$$\text{ควอตซ์ (เคลย์มิน)} = 28.41 \%$$

$$\text{CaCO}_3 = 18.60 \%$$

$$\text{BaCO}_3 = 13.33 \%$$

$$\text{ZnO} = 2.75 \%$$

ปริมาณของ add out percent คือ

$$\text{CuCO}_3 = 1.5 \%$$

$$\text{SnO}_2 = 3.0 \%$$

$$\text{Bone ash} = 2.0 \%$$

(2) การคำนวณจากสูตรน้ำเคลือบที่ทราบส่วนผสม

เพื่อคำนวณสูตรเซเกอร์
จากสูตรน้ำเคลือบซึ่งมีส่วนผสมโดยน้ำหนักเป็น

เฟลสปาร์	26.5	ส่วน
ดินเกาลิน	8.2	ส่วน
ควอทซ์	26.7	ส่วน
CaCO ₃	17.5	ส่วน
BaCO ₃	12.5	ส่วน
ZnO	2.6	ส่วน
และเติม	CuCO ₃ 1.5 % ,	SnO ₂ 3.0 % , Bone ash 2.0 %

คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้ดังนี้

เฟลสปาร์	=	28.19 %
ดินเกาลิน	=	8.72 %
ควอทซ์	=	28.40 %
CaCO ₃	=	18.62 %
BaCO ₃	=	13.30 %
ZnO	=	2.77 %

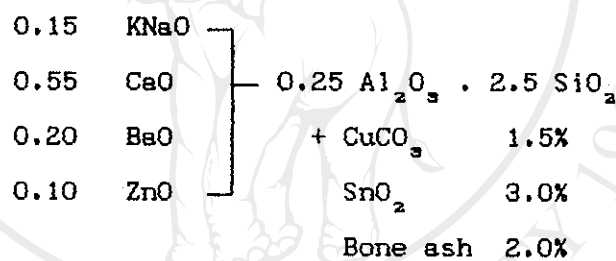
คิดจำนวนโมลโดยเอามวลโมเลกุลไปหารน้ำหนักเป็นกรัมของวัตถุดิบแต่ละตัวใน
เคลือบ 100 กรัม ได้ดังนี้

เฟลสปาร์ 28.19 %	จะมี KNaO =	28.19 / 556.8	=	0.051 โมล
	Al ₂ O ₃ =	28.19 / 556.8	=	0.051 โมล
	SiO ₂ =	28.19 x 6 / 556.8	=	0.051 โมล
ดินเกาลิน 8.72 %	จะมี Al ₂ O ₃ =	8.72 / 258.2	=	0.033 โมล
	SiO ₂ =	8.72 x 2 / 258.2	=	0.067 โมล
ควอทซ์ 28.40 %	จะมี SiO ₂ =	28.40 / 60.1	=	0.472 โมล
CaCO ₃ 18.62 %	จะมี CaO =	18.62 / 100.1	=	0.186 โมล
BaCO ₃ 13.30 %	จะมี BaO =	13.30 / 197.4	=	0.067 โมล
ZnO 2.77 %	จะมี ZnO =	2.77 / 81.4	=	0.034 โมล

รวมจำนวนโมลของน้ำเคือบหลัก คือ KNaO , CaO , BaO และ ZnO ได้ 0.338 โมล แล้วทำผลรวมจำนวนโมลของน้ำเคือบหลักให้เป็น 1.00 โมล จะได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{KNaO} &= 0.051 / 0.338 = 0.15 \text{ โมล} \\ \text{CaO} &= 0.186 / 0.338 = 0.55 \text{ โมล} \\ \text{BaO} &= 0.067 / 0.338 = 0.20 \text{ โมล} \\ \text{ZnO} &= 0.034 / 0.338 = 0.10 \text{ โมล} \\ \text{Al}_2\text{O}_3 &= 0.084 / 0.338 = 0.25 \text{ โมล} \\ \text{SiO}_2 &= 0.842 / 0.338 = 2.50 \text{ โมล} \end{aligned}$$

ซึ่งเขียนเป็นสูตรเซเกอร์ ได้ดังนี้

ประวัติการศึกษา

ชื่อ นางสาวอนุช กล้วยช่วย

วัน เดือน ปีเกิด 6 พฤศจิกายน พ.ศ.2503

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีการศึกษาที่จบ
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.5)	โรงเรียนสภาราชนิ จ.ตรัง	2520
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ศึกษาศาสตร์)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จ.ปัตตานี	2524

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานมาจนถึงปัจจุบัน

อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนกัยตังพิทยากร อ.กันตัง จ.ตรัง ช่วยราชการ
โรงเรียนปะเหลียนผดุงศิษย์ อ.ปะเหลียน จ.ตรัง
ปี 2528 ถึงปัจจุบัน